



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. IV. Timorem gehennae ad euitanda peccata, & reconciliationem cum
Deo faciendam, prorsus inutilem, imò malam esse, tribus potissimum
argumentis probat Neotericus, Proponitur summatim tota ejus de ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

Timor gehennæ bonus est & utilis, quia eo datur bene uti.

Verùm hoc nunc magnoperè non vrgeo: istud vrgeo & dico, 25.
 Timorem gehennæ bonum esse & vtilem ex hoc capite, quòd rectè & benè actionibus humanis aliquando saltem possit applicari. Benè autem applicat, quisquis ex eo ad præcepta diuina obseruanda, aut ad detestanda malè acta animum induxerit: ita sentit euidenter Augustinus. Et quidem de virtutis exercitio per timorem elicito, suprâ num. 12. *Ille timor Domini nondum castus Timore facit quidquid boni facit bonus est & iste timor utilis est.* De vitandis autem peccatis ita loquitur suprâ n. 11. *Audiunt hæc homines (scilicet tormenta inferni) & quia verè futura sunt impijs, timent & continent se à peccato. timent ne mittantur in gehennam ignis. Bonus & utilis iste timor.* Duo hîc asserit Augustinus: Primò, ex timore gehennæ aliquid fieri posse boni, & peccata deuitari. Secundè, timorem ex quo hæc fiunt bonum esse, atque adeò absque peccato. Vtrumque negat Neotericus: quàm rectè, & quàm ex mente D. Augustini, ipse viderit, iique qui Neoterici doctrinæ hâc in parte consentiunt.

D. Aug. supra n. 12. & 11.

§. IV.

Timorem gehennæ ad euitanda peccata & reconciliationem cum Deo faciendam prorsus inutilem, imò & malam esse, tribus potissimum argumentis probat Neotericus. Proponitur summam tota eius de attritione doctrina fusè per tredecim capita ab ipso expansa.

Neotericus docet attritionem ex timore gehennæ inutilem esse & malam.

I Stud fanè neque mirari neque ferre satis possum, cur Auctor hic, 26.
 cap. 21. bonum & vtilem timorem gehennæ dicat, cùm reliquo deinceps disputationis decursu, malum prorsus & inutilem esse
 tribus contendat argumentis. Nam neque præcepta Dei ex eo obseruari posse, nec peccata euitari, nec si jam commissa sunt ad reconciliandum Deum, ne cum Sacramento quidem, quidquam conducere, acriter pugnat: quinimo si actionibus illis eliciendis adhibeatur, peccari denuo. Et quidem inutilem esse timorem hunc, quem à Charitate expelli docet c. 22.

Ianff. 10. 3. 15. c. 21.

Ibid. c. 12.

Probat

27. *Probat primò*, ex eo capite quòd timor gehennæ, semper sit actus naturalis, seu solius naturæ viribus elicitus: non enim procedere ex Gratiâ Christi, sed vt summum ex generali quâdam gratiâ, quàm potius beneficium dixeris Prouidentia Diuinæ per vniuersas creaturas diffusæ, quâ creata omnia dirigit & gubernat. *Prosequitur* id quatuor capitibus 23. 24. 25. 26. Totaque argumenti vis, in falsâ hypothesi, quam toto libri decursu ponit & numquam persuadet, est constituta; nempe nullum omninò opus ex Gratiâ Christi profluere, nisi quod sit Charitatis beneuolæ erga Deum. Cùm itaque actus timoris gehennæ, naturæ vires non excedat, vtpotè ab eâ elicitus, manifestum est, inquit, ex regulis fidei, inutilem esse vt quidquam ex eo fiat boni, seu ad salutem æternam assequendam quòd conducatur, prout sunt observatio præceptorum, & amissæ gratiæ per Pœnitentiam redintegratio.
28. *Probat secundò*. Quia id omnibus in confesso est, numquam à Deo peccati commissi præstari gratiam, nisi peccator statuat resipiscere, crimenque commissum imposterum penitus euitare. Sic est, nemo id dubitat. Atqui, inquit c. 27. *ex timore pœnæ non potest ita fugi peccatum, vt nullum aliunde peccatum incurrat*. Aduertat hic Lector, verba illa: *Non potest. Ne quidem ex timore gehennæ*, inquit c. 28. Et ratio quam & his capitibus & 29. prosequitur, est, *quòd qui nudo timore pœnæ peccatum fugit, inuitus & animo repugnanti fugit; ideoque non fugit peccatum, sed aliud quidpiam, nempe pœnam*: atque adeò quotiescumque peccator ex timore non peccat, animo sic est constitutus vt peccatum amet, ei adhæreat, paratus id rursus committere si pœnæ non essent peccantibus constitutæ. Hic verò, plurima congerit D. Augustini loca, quibus acerrimè sanctus Doctor peruersum hunc timorem persequitur. Et meritò persequitur; nam reuerâ peruersus est. Atqui non datur alius timor, inquit Neotericus: nam quicumque ex timore gehennæ à peccatis abstinent, coacti id agunt; inuiti ab opere externo manus detinent, sed peruersam peccandi retinent voluntatem. Jam verò cùm mala voluntas, non nisi per bonam possit emendari, bona autem voluntas sit, *Amor iustitiæ*, vt fusè probat ex Augustino c. 30. euidens rursus est, ad retractanda peccata, Timorem nihil conferre; cùm non sit *Amor iustitiæ*, sed potius amor sui-ipsius, vt probat c. 31. atque adeò observatio legis,

Inutilem dicit, quia actus naturalis est nec ex gratiâ Christi procedens.

Malum dicit, quia attritio, inuitus peccatum deserit, & reuincit voluntatem peccandi.

aut pœnitentia exinde exorta, opus humanum est, & non ex Gratiâ Christi. Quod paucis & nihil ad rem facientibus, uti reliqua omnia, probat c. 32.

*Attritio seu
eiundum
Neoterici
non potest
quidquam
conferre ad
obseruandâ
totam legē.*

Probat tertio. Nam istud etiam indubitatum est, gratiam peccatori à Deo non impendi, nisi non tantum quod commissum est scelus, sed omnia etiam quæ committi possunt animo excludat penitus, firmiterque statuatur legem omnem futuro vitæ tempore obseruare. Istud quidem fateor rursus esse verissimum. Atqui, inquit c. 33.

Attritio seu dolor peccati ex gehennæ metu conceptus, non potest excludere omnem voluntatem peccandi, & continere propositum bonæ vitæ, seu seruandi totam legem, quod quidem ex Augustini solidissimis principijs, ostendere se, more solito asseuerat: igitur attritio sic concepta, ad reconciliationem cum Deo offenso faciendam est inutilis. Tota autem assertionis huius vis ex eo petitur, quod excludere peccata omnia, totiusque legis obseruandæ propositum, non nisi Charitatis effecta sint, neque ab aliâ quàm ab hac virtute possint effluere. Sic semper eandem trahit ferram; & ubi de variis fundamentis iisque solidissimis gloriatur, non nisi vnicum affert, illudque, uti mox videbimus, admodum cariosum. Ac sic demum tota Neoterici dissertationis basis est, quod Dolor de peccatis ex metu gehennæ conceptus, reconciliando peccatori Deo non sit utilis, quia dolor iste non est Caritas. Egregium enimverò fundamentum, cui tanta verborum & capitum machina, sic quasi projectim & coaceruatim prout casus tulerit, superstruatur. Concludit nihilominus, dolorem istum, cum necessariò voluntatem peccandi secum afferat, nec excludat peccandi deinceps voluntatem, & denique cum ex amore sui ipsius & salutis suæ corporalis oriatur (ita habet c. 33. in fine) non maioris pretij esse apud Deum, neque maiorem ad iustitiam acquirendam proportionem habere, quàm amor quod quis integritatem corporis sui diligit. Tandem, cum rursus Timorem, inuitum, coactum, & reluctantem mandatis Diuinis descripsisset, ita concludit caput: Cuiusmodi animi dispositio quomodo ad iustificationem disponere possit, fateri cogor, captum meum omnino superare. Neque tuum tantum superat vir erudite, sed & meum & Theologorum omnium. Verum cur tu talem Timorem fingis, affingisque Theologis? An alium ergo Timorem non esse existimas, quàm eum quem tibi velut monstrum præfigis in quod

Ibid. c. 32.

29.

Ibid. c. 33.

Ibid. c. 33.

*Neotericus
fingit sibi
Timorem,
quem ex-
pugnat.*

quod tela tua intorqueas, ut ignorantibus videaris aliquid dicere, & verò etiam monstrum tam horridum, quod tamen nusquam est, expugnasse? Quis autem verus sit Timor, quem cum Tridentino commendant Theologi, mox videbimus, dum hæc commenta detexerimus, & destruxerimus detegendo.

30. Palmare verò est istud quod de Concilii Tridentini definitione adfert c. 34. *Declarat, uti vidimus num. 17. sancta Synodus, Contritionem illam imperfectam quæ attritio dicitur verum esse Dei donum & Spiritus Sancti impulsus Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponere.* Hic se dum deprehensum videt Neotericus, vnoque hoc dogmate omnia sua commenta de Charitate conficta dissilari, si Attritio quæ ex Charitate non oritur, ad justificationem nihilominus viam sternat, uti hic apertè docet Tridentinum: ad explicandam mentem Concilii, quam proculdubio in Augustino legerat, se conuertit. Asserit itaque, *non medio-criter hic hallucinari Theologos, (familiaris hæc ei est phrasis) non de Attritione imperfectâ quæ ex timore gehennæ oritur loqui Concilium, sed de aliâ quâdam Contritione veri nominis, & rationis & essentiæ, quæ tamen non nisi cum Sacramento ad justificationem acquirendam sufficit. Talis enim datur, inquit: Contritio nempe quæ verè ex Charitate Dei super omnia dilecti oritur, sed tamen tam est imbecillis, ut sine Sacramento justificationem non consequatur.* De tali autem contritione imperfectâ loqui Tridentinum, aut certè loqui debuisse, tam facile probat quàm facile vulpes pirum comest. Sic enim se habet tenor & vis argumenti, quod ex toto illo capite tandem educitur. Tridentinum hic docet Contritionem aliquam imperfectam dari, quæ sola per se ad justificationem non potest peccatorem perducere, potest autem cum Sacramento. Atqui nec sine Sacramento nec cum Sacramento, Contritio imperfecta quæ ex timore gehennæ exsurgit, peccatorem potest ad justificationem perducere: quod quidem validissimis jam à Neoterico, uti ipse de se gloriatur, probatum est argumentis: itaque Tridentinum de illo Timore non agit, neque vllò modo potest agere, nisi corruant Neoterici argumenta, totaque iis superædificata doctrina: quòd tamen

Neotericus docet Tridentinum non loqui de Attritione quæ ex timore gehennæ oritur, sed de Contritione verâ, ex Charitate orâ, sed quæ sine Sacramento imbecillis sit.

Tota vis argumenti Neoterici aut potius paralogismus exponitur.



fieri posse, ipsi eiusque sectatoribus non est admodum credibile. Itaque cum de illâ Contritione non agat Concilium, restat ut de aliâ quâdam Contritione sermo sit, quæ veræ essentia sit Contritio, sed tamen imbecillior quàm ut se solâ sine Sacramento, tantæ rei, quanta est justificatio impii, conficiendæ sufficiat. Ac sic mentem Concilij paululùm, & prout oportet, si placet, immutando, rectè cohæret Tridentini definitio, cum Neoterici, imò & cum Lutheri assertionibus. Atque hæc est demùm tota Neotericæ doctrinæ de Attritione, quantumvis inuolutæ, & sententiarum phaleris exornatæ, clara analysi & expositio. Videndum nunc est breuiter per partes singulas, quàm infeliciter sententiam dixerit, & pro Charitate, contra Timorem gehennæ, quàm malè perorarit.

§. V.

Commentitium est quod dicit Neotericus, Tridentinum sess. 14. c. 4. de aliâ imperfectâ Contritione locutum, quàm quæ ex gehennæ metu &c. exoritur. Item, Contritio veri nominis, quæ tamen ad justificationem sine Sacramento non sufficiat, nouitium commentum est, & in Ecclesiâ inauditum.

Veritas anfractus non habet.

VT tela hæc quæ multis rerum obscurarum anfractibus, ut ipsemet fatetur, contexta est, retexatur, ab ultimo incipiendum est filo; atque inde ordiendum est, vbi auctor desit; ut rerum tam obscurarum, aut potiùs ab ipso studiosè intricatarum anfractus liquidò detegantur. Videamus fanè, an ut ipse isthic declamat, *Fallantur sine dubio. Et rerum obscurarum anfractus non satis penetrent, quotquot aduersus fundatissimam suam doctrinam, timorem pœnæ nimis imprudenter extollunt.* Crede mihi Vir erudite, veritas, obscura res non est, nec habet anfractus; nuda & aperta est res, facilè se conspiciendam dat: neque vlla tam suspecta est de veritate doctrina, quàm quæ obscura est auctoris artificio, & quæ sententiarum anfractibus inuoluitur.

Hoc igitur ut euitemus, & ne quisquam in laberinthum abeat

31.

Ianssen
cap. 33.

32.

eoque